

Η μάχη στα Δερβενάκια

Στις 26 Ιουλίου 1822 στα στενά των Δερβενακίων, κοντά στη Νεμέα, οι Τούρκοι υπέστησαν δεινή ήττα, χάνοντας περισσότερους από 3.000 άνδρες. Στη μάχη εκτός του Κολοκοτρώνη διακρίθηκαν ο Δημήτριος Υψηλάντης, ο Παπαφλέσσας και ιδιαίτερα ο Νικήτας Σταματελόπουλος, γνωστότερος ως Νικηταράς, που έλαβε το προσωνύμιο Τουρκοφάγος. Ο Δράμαλης και οι εναπομείναντες άνδρες του προσπάθησαν να διαφύγουν την επομένη από την κλεισούρα του Αγιονορίου. Όμως, ο Νικηταράς, ο Υψηλάντης και ο Παπαφλέσσας ήταν κι εκεί για να προκαλέσουν νέες βαριές απώλειες στον Δράμαλη στις 28 Ιουλίου.

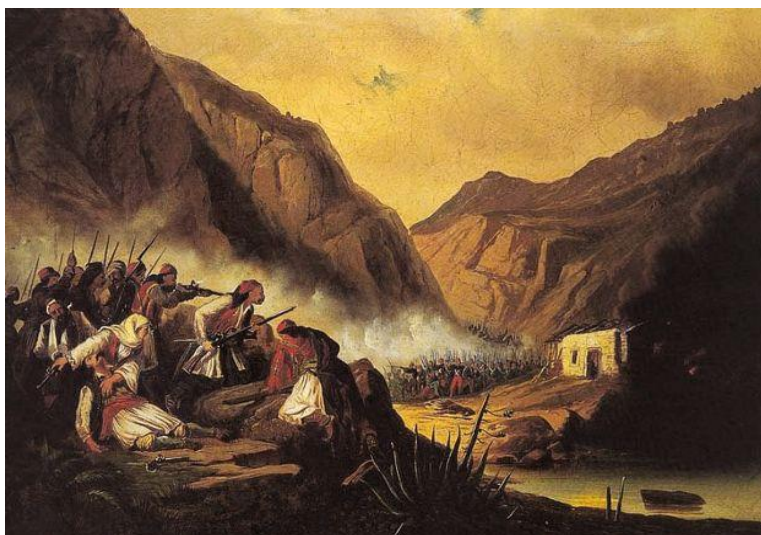
Η μάχη στα Δερβενάκια ήταν μία από τις σημαντικότερες μάχες του αγώνα της Ανεξαρτησίας, στην οποία διαφάνηκε η στρατηγική ιδιοφυΐα του Θεόδωρου Κολοκοτρώνη.

Στις αρχές Ιουλίου του 1822, ένας νέος κίνδυνος ανεφάνη για την Επανάσταση, με την κάθοδο στην Πελοπόννησο ισχυρής τουρκικής δύναμης υπό τον ικανότατο Μαχμούτ Πασά, γνωστότερο ως Δράμαλη.

Ο Σουλτάνος, σε πλεονεκτική θέση μετά την εξολόθρευση του Αλή Πασά, είχε στρέψει την προσοχή του στους επαναστατημένους Έλληνες. Χωρίς να συναντήσει την παραμικρή αντίσταση στην Ανατολική Στερεά Ελλάδα, ο Δράμαλης με 25.000 άνδρες προέλασε ταχύτατα και στις 6 Ιουλίου στρατοπέδευσε στην Κόρινθο. Βασικός του στόχος ήταν η ανακατάληψη της Τριπολιτσάς και η κατάπνιξη της Επανάστασης στον Μοριά με τη βοήθεια του στόλου, που θα κατέπλεε στον Αργολικό Κόλπο.

Παρακούοντας τους τοπικούς τούρκους ηγέτες, οι οποίοι τον συμβούλευσαν να κάνει ορμητήριό του την Κόρινθο κι έχοντας μεγάλη εμπιστοσύνη στις δυνάμεις του, ο Δράμαλης διέταξε τον στρατό του να προελάσει προς το Ναύπλιο για να λύσει την πολιορκία του. Αφού κατέλαβε τον Ακροκόρινθο, έφθασε ανενόχλητος στο Άργος και στρατοπέδευσε έξω από την πόλη στις 12 Ιουλίου. Οι επαναστάτες πιάστηκαν στον ύπνο και δεν μπόρεσαν να υπερασπίσουν τα μεταξύ Κορίνθου και Άργους στενά, από τα οποία διήλθε η τουρκική στρατιά.

Μόλις μαθεύτηκε ότι ο Δράμαλης με τον στρατό του πλησιάζει στο Άργος, επικράτησε μεγάλη σύγχυση στους Έλληνες, ιδιαίτερα μάλιστα όταν πληροφορήθηκαν τη λύση της πολιορκίας του Ναυπλίου. Κυβέρνηση και βουλευτές αναχώρησαν πανικόβλητοι από το Άργος για τους Μύλους και από εκεί στα πλοία.

Τη δύσκολη αυτή στιγμή όρθωσε το ανάστημά του ο Θεόδωρος Κολοκοτρώνης. Μέσα σε ελάχιστο χρόνο κήρυξε πανστρατιά, ενώ με δραστήρια μέτρα και συντονισμένες ενέργειες κατόρθωσε να περιορίσει τον στρατό του Δράμαλη στην Αργολίδα και να μатаιώσει την πορεία του προς την Τριπολιτσά. Τα μέτρα του Κολοκοτρώνη εστιάστηκαν στην κατάληψη στρατηγικών θέσεων στην Αργολίδα (κυριότερη απ' όλες ήταν η Λάρισα, η αρχαία Ακρόπολη του Άργους) και στην τακτική της «καμμένης γης» που εφάρμοσε, δημιουργώντας οξύ επισιτιστικό πρόβλημα στους εισβολείς.

Ο Δράμαλης δεν μπορούσε να προχωρήσει προς την Τριπολιτσά χωρίς να έχει εξασφαλισμένα τα νώτα του. Έχασε πολύτιμο χρόνο με την πολυήμερη πολιορκία του φρουρίου του Άργους και οι άνδρες του εγκλωβίστηκαν εκεί, έχοντας εξαντλήσει τα αποθέματα τροφών τους και χωρίς να έχουν δυνατότητα ανεφοδιασμού. Συνειδητοποιώντας τη δύσκολη κατάσταση, ο Δράμαλης αποφάσισε να επιστρέψει στην Κόρινθο, ελπίζοντας σε βοήθεια από τον Χουρσίτ Πασά της Λάρισας, τον Γιουσούφ Πασά της Πάτρας ή από τον στόλο.

Το σχέδιο υποχώρησης του Δράμαλη έγινε αντιληπτό από τον Κολοκοτρώνη και παρά τις διαφωνίες των προκρίτων, έσπευσε να καταλάβει τις στενές διαβάσεις που οδηγούσαν από το Άργος στην Κόρινθο, με 2.500 άνδρες. Δεν θα άφηνε για δεύτερη φορά τις στενωπούς αφύλακτες, όπως είχε γίνει κατά την προέλαση του Δράμαλη.

Στις 26 Ιουλίου του 1822 έγινε φονική μάχη στα Δερβενάκια, κατά την οποία οι Τούρκοι στρατιώτες παγιδεύτηκαν. Όσοι κατάφεραν να σωθούν, κατέφυγαν στην Κόρινθο. Στα

χέρια των Ελλήνων έπεσαν πολλά λάφυρα, ενώ ο Θεόδωρος Κολοκοτρώνης ανακηρύχθηκε αρχιστράτηγος.

Έχοντας χάσει το 1/5 του στρατεύματος του, πολεμικό υλικό και πολλά ζώα, ο Δράμαλης πέθανε από την απογοήτευση του στην Κόρινθο. Η Επανάσταση για άλλη μια φορά είχε σωθεί.

Ο Θεόδωρος Κολοκοτρώνης εμπνυχώνει τους άνδρες του για ν' αντιμετωπίσουν τον Δράμαλη:

«Έλληνες, τους είπε, σήμερα γεννηθήκαμε και σήμερα θα πεθάνουμε για τη σωτηρία της πατρίδας μας και για τη δική μας. Ακούστε τι πρέπει να κάνετε. Αμέσως να πάτε στα σπίτια σας να πάρετε το φαγητό σας. Διέταξα να σας δοθεί όπως και τα φυσέκια, αλλά να είστε έτοιμοι όλοι οι δυνατοί, τους δε αδύνατους και τα περιττά πράγματα, τα ζώα και τις κάπες σας να τα στείλετε στο απέναντι βουνό του Αγίου Γεωργίου, όπου διέταξα να πάνε και τα δικά μου πράγματα. Εκεί θα είμαι και εκεί θα με βρείτε σε περίπτωση αποτυχίας, γεγονός που απεύχομαι. Αν ο εχθρός μας νικήσει εκεί θα μαζευτούμε, αυτό σας το λέω έτσι, για να γνωρίζετε τον τόπο, αλλά σας λέω και αυτό, ότι απόψε ήλθε στο όνειρο μου η τύχη της πατρίδας μας και μου είπε ότι θα πετύχουμε μεγαλύτερη νίκη από κάθε άλλη στο παρελθόν ή και στο μέλλον. Είμαι τόσο βέβαιος γι' αυτό που λέω, που σας συμβουλεύω να μην πάρετε ούτε τα άρματά σας, για να πάρουμε εκείνα των Τούρκων.

Σήμερα ο καθένας από εμάς θα καταδιώξει πολλούς, θα πάρετε λάφυρα πολλά και τους θησαυρούς του Αλή Πασά θα τους μοιράσετε με το φέσι, τα φλουριά των Τούρκων

είναι χρήματα χριστιανικά. Τα είχε ο τύραννος της Ηπείρου που τα πήρε από τους αδελφούς μας. ο Άγιος Θωμάς μας τα έστειλε και είναι κέρδος δικό μας. Αύριο τέτοια ώρα θα σας δω όλους με τα άρματα των Τούρκων, με τα άλογά τους, λαμπροφορεμένους με τα ρούχα τους. Ο Θεός είναι μαζί μας και να μη σας νοιάζει τίποτε. Πηγαίνετε να ετοιμαστείτε όπως σας είπα και να έλθετε εδώ όλοι να ξεκινήσουμε μαζί».

Η νίκη των Ελλήνων στα Δερβενάκια ήταν αναμφίβολα η μεγαλύτερη σε μέγεθος από όλες τις Ελληνικής Επανάστασης. Αναπτέρωσε το ηθικό των επαναστατών, τους προμήθευσε με πολύτιμο οπλισμό και λάφυρα, ενώ έφερε σε πολύ δύσκολη θέση την ασθμαίνουσα Οθωμανική Αυτοκρατορία που αδυνατούσε να αναπληρώσει γρήγορα τόσο εκτεταμένες απώλειες. Ταυτόχρονα ο θρίαμβος στα Δερβενάκια αύξησε το γόητρο του Κολοκοτρώνη ανάμεσα στους Έλληνες, ενώ ανάδειξε και τους οπλαρχηγούς ως εν δυνάμει διεκδικητές της κεντρικής εξουσίας, κάτι όμως που βαθμιαία οδήγησε στους δύο εμφυλίους πολέμους.

